

Komisja Dialogu Społecznego ds. Poradnictwa Specjalistycznego m.st. Warszawy

e-mail: kdsporadnictwo@gmail.com

Warszawa, dnia 23.02.2015 roku

Sz. P. Premier

Ewa Kopacz

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów

Al. Ujazdowskie 1/3

00-583 Warszawa

APEL ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH PROWADZĄCYCH PORADNICTWO PRAWNE I OBYWATELSKIE

Projekt ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnej informacji prawnej oraz edukacji prawnej społeczeństwa z dnia 6 lutego 2015 roku wzbudził ogromne wątpliwości i obawy poważnej grupy przedstawicieli organizacji pozarządowych, które od wielu lat udzielają nieodpłatnych porad specjalistycznych, w tym porad prawnych i obywatelskich.

Pomimo zgłaszanych uwag i zastrzeżeń przez organizacje poradnicze podczas konsultacji przeprowadzonych przez Ministerstwo Sprawiedliwości w końcu 2014 roku, podczas I Kongresu Poradnictwa Prawnego i Obywatelskiego, a także na spotkaniach z ministrem Grabarczykiem i przedstawicielami Ministerstwa Sprawiedliwości, nie dokonano istotnych zmian w projekcie ustawy. Dlatego obawiamy się, iż wprowadzenie ustawy w jej obecnym kształcie może spowodować wiele negatywnych konsekwencji. Przede wszystkim projekt ten całkowicie oderwany jest od dotychczasowych doświadczeń funkcjonującego już od wielu lat systemu poradnictwa w ramach infrastruktury systemu pomocy społecznej.

Według projektu krąg osób, których nie stać na płatną pomoc prawną zawężono do klientów pomocy społecznej, argumentując brakiem funduszy na udzielanie pomocy wszystkim potrzebującym. Jednocześnie jednak proponuje się system niedostosowany do tych klientów i nieadekwatny do ich faktycznych potrzeb. Osoby korzystające z pomocy społecznej to najczęściej ludzie żyjący w skrajnym ubóstwie, niejednokrotnie od pokoleń, życiowo niezaradni, często schorowani, niepełnosprawni. Takie osoby należy prowadzić przez cały proces integracji społecznej, a nie tylko udzielić porady przedprocesowej, która będzie dla nich niewystarczająca lub nieskuteczna. Dopisanie do grupy beneficjentów osób posiadających Kartę Dużej Rodziny będzie zapewne budziło sprzeciw ich samych, ponieważ od lat odcinają się od „szufladkowania ich jako patologii”, tym bardziej że nie wszyscy są ubodzy. Natomiast poza kręgiem beneficjentów ustawy znajdą się te osoby, których faktycznie nie stać na poradę prawną, a jeśli w porę nie dostaną jej, mogą wkrótce znaleźć się pośród osób

wykluczonych i klientów pomocy społecznej. Wówczas będą nas jako społeczeństwo znacznie więcej kosztowali.

Poradnictwo powinno być elementem polityki społecznej, a nie samoistnym bytem.

Ogromny niepokój budzi brak procedur i standardów udzielania porad oraz brak prowadzenia odpowiedniej dokumentacji i zasad ponoszenia odpowiedzialności za jakość usług. Zaproponowane zasady funkcjonowania punktów poradniczych nie pozwolą na śledzenie skuteczności udzielanej pomocy. Wyklucza to kontrolę państwa nad wydatkowaniem środków publicznych.

Dodatkowe obawy budzi brak jakichkolwiek zapisów dotyczących dostosowania lokalu do osób o szczególnych wymaganiach (osoby na wózkach inwalidzkich, o kulach, matki z dziećmi w wózkach, miejsca do zabawy dla małych dzieci, itp.), a także brak zapewnienia warunków osobom o szczególnych potrzebach (niewidomi, głusi, niesprawni intelektualnie, nie znający języka polskiego, małe dzieci, którym trzeba zapewnić opiekę podczas rozmowy matki z prawnikiem, chorzy psychicznie, itp.).

Projektowana ustawa może zniszczyć wypracowany latami potencjał w środowiskach lokalnych, a zorganizowane według niej poradnictwo go nie zastąpi.

Nasze uwagi nie przekonały autorów, dlatego prosimy Panią Premier o ponowne przemyślenie kształtu ustawy, ponieważ nie realizuje ona celu zawartego w uzasadnieniu, to znaczy nie zapewnia powszechnego dostępu osób potrzebujących do pomocy prawnej, jako elementu budowania przez państwo „spójnego systemu pomocy obywatelom w ramach szeroko rozumianego wymiaru sprawiedliwości”.

Prezydium Komisji Dialogu Społecznego

Anna Góral

Maria Pokój

Agnieszka Kwaśniewska – Sadkowska

Organizacje popierające:

1. Academia Iuris – Agata Dobrowolska, Dyrektorka Biura
2. Centrum Praw Kobiet – Urszula Nowakowska, Dyrektorka
3. Fundacja Aktywizacja
4. Fundacja Centrum Pomocy Kobiet – Anna Jancewicz, Prezeska
5. Fundacja Feminoteka – Joanna Piotrowska, Prezeska
6. Fundacja Instytut Rozwoju Regionalnego
7. Fundacja MaMa – Sylwia Chutnik, Prezeska Fundacji

8. Fundacja Poliklinika Korczakowska – Dominika Prętczyńska, Sekretarz Fundacji
9. Fundacja Sławek – Marek Łagodziński, Prezes Zarządu
10. Fundacja Synapsis
11. Fundacja Taurus – Wioletta Piotrowska – Tarapacz
12. Fundacja United Way Polska
13. Fundacja Uniwersyteckich Poradni Prawnych – Filip Czernicki, Prezes Zarządu
14. Fundacja Wspierania Kobiet i Rodzin – ORIGO – Julita Molenda – Prezeska Zarządu
15. Instytut Psychologii Zdrowia Polskiego Towarzystwa Psychologicznego
16. Instytut Spraw Publicznych – dr Jacek Kucharczyk, Prezes Zarządu
17. Instytut Wiedzy Obywatelskiej
18. Kamilańska Misja Pomocy Społecznej – Adrianna Porowska, Dyrektorka
19. Kampania Przeciw Homofobii – Paweł Knut, Koordynator Grupy Prawnej
20. Komitet Ochrony Praw Dziecka – Agata Jarzyna, Wiceprzewodnicząca Zarządu Krajowego oraz Karolina Budzik, Członkini Zarządu Krajowego
21. Mokotowskie Hospicjum Świętego Krzyża – Magdalena Hozer-Chachulska, Prezeska Zarządu, Benita Prusinowska – Członkini Zarządu/Prawniczka
22. Polski Związek Głuchych – Kajetana Maciejewska – Roczan – Prezeska
23. Powiślańska Fundacja Społeczna – Annga Gierałtowska, Prezeska
24. Pro Humanum – Jolanta Lange
25. Stowarzyszenie Antidotum – Agata Pietras, Prezeska
26. Stowarzyszenie CIS – Tomasz Kaźmierczak, Prezes Stowarzyszenia
27. Stowarzyszenie Inicjatyw Kobietych – Krystyna Zowczak-Jastrzębska, Wiceprezeska Zarządu
28. Stowarzyszenie Interwencji Prawnej – dr Witold Klaus, Prezes Zarządu
29. Stowarzyszenie KARAN
30. Stowarzyszenie Opta – Katarzyna Przyborowska – Prezeska Zarządu
31. Stowarzyszenie Otwarte Drzwi – Anna Machalica-Pułtorak, Prezeska Zarządu
32. Stowarzyszenie Pomocy i Interwencji Społecznej – Tadeusz Wieszczyk – Prezes Zarządu
33. Stowarzyszenie Przyjaciół Integracji
34. Stowarzyszenie SPOZA – Agnieszka Kołtuniak, Skarbniczka Zarządu
35. Stowarzyszenie W Pół Drogi
36. Towarzystwo Pomocy Młodzieży
37. Związek Biur Porad Obywatelskich – Ija Ostrowska, Prezeska
38. Związek Inwalidów Wojennych Oddział Ochota, Hanna Malanowska-członek wspierający Zarządu
39. Fundacja na rzecz Różnorodności Społecznej (FRS)- Katarzyna Kubin, Prezeska Zarządu Fundacji
40. Fundacja Nowy Świat Kobiet – Agnieszka Czapczyńska, Członkini Zarządu
41. Fundacja SZTUKA ŻYCIA – Janusz M. Zieliński, Dyrektor
42. Stowarzyszenie Lambda Warszawa – Tomasz Piątek, Członek Zarządu
43. Stowarzyszenie „Seniorzy Białoleki” – Zdzisław Czerwiński, Prezes Zarządu
44. Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Dorosłym z Niepełnosprawnością Intelektualną OLIGO – Iwona Kotuła, Przewodnicząca Zarządu